

[18. 1.]

KONINKLIJKE BOODSCHAP, *ingekomen in de zitting van den 19den September 1877.*

MIJNE HEEREN!

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet tot afschaffing van den accijns en wijziging van het invoerregt op zeep.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede, Mijne Heeren! bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's Gravenhage, den 19den September 1877.

WILLEM.

Aan
de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

[18. 2.]

ONTWERP VAN WET tot afschaffing van den accijns en wijziging van het invoerregt op zeep.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Allen die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is den accijns op zeep af te schaffen en het invoerregt op zeep te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1.

De wetten omtrent den accijns op de zeep van den 4den Mei 1832 (*Staatsblad* n°. 13) en den 14den December 1844 (*Staatsblad* n°. 65), alsmede art. 1, onderdeel g, der wet van den 15den Mei 1859 (*Staatsblad* n°. 38) worden ingetrokken, behoudens hare toepasselijkheid voor zoo veel noodig met betrekking tot overtredingen, vóór het in werking komen der tegenwoordige wet begaan.

Art. 2.

De accijns wordt niet ingevorderd voor zeep, tijdens het in werking komen dezer wet bij fabrikanten en handelaars onder doorlopend crediet voorhanden.

Art. 3.

In de tabel van art. 1 der wet van den 15den Augustus 1862 (*Staatsblad* n°. 170) wordt de post *zeep* gelezen als volgt:

A R T I K E L.	Maatstaf.	Regten.
Zeep van alle soorten, waaronder pourbérine of ander zeepoeder, doch met uitzondering van gewone zachte groene zeep . .	waarde	5 pct.

Art. 4.

De wet treedt in werking met den

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministeriele departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te

De Minister van Finantien,

[18. 3.]

MEMORIE VAN TOELICHTING.

§ 1. Reeds in het begin van 1874 werd door den toenmaligen Minister van Finantien een wetsontwerp tot afschaffing der zeepbelasting aan de Vertegenwoordiging aangeboden. Het vond, volgens het Voorloopig Verslag, vrij algemeen bijval bij de Tweede Kamer.

De aftreding des Ministers volgde kort na het uitbrengen van het Verslag, en het wetsontwerp bleef onafgedaan.

De ondergeteekende meende het bij zijn optreden nog aanhangige wetsontwerp te moeten intrekken, omdat hij vooraf verlangde te onderzoeken, of niet het door zijn voorganger tegenover deze afschaffing voorgedragen æquivalent, de verhooging namelijk van den accijns op het gedistilleerd, beter ware aan te wenden, in verband met de afschaffing en vermindering van andere belastingen.

Daarop werd in 1875 voorgesteld dezelfde verhooging van het gedistilleerd te doen strekken tot gedeeltelijk æquivalent bij de voorgestelde afschaffing van den vleeschaccijns, terwijl tevens tegenover de verlaging van het tarief van in- en uitvoerregten eene belasting op den tabak werd voorgedragen.

Nadat die laatste voordragt was ingetrokken en ook de afschaffing van den vleeschaccijns geen genoegzamen bijval bleek te vinden, meende de ondergeteekende dat een zoo veel mogelijk uitgebreide herziening van het tarief der in- en uitgaande regten allereerst moest worden ter hand genomen, die alleen mogelijk was, indien de voorgedragen verhooging van den accijns op het gedistilleerd in haar geheel kon aangewezen worden als æquivalent. De afschaffing van den zeepaccijns, van vele zijden zoo menigmaal aanbevolen, moest dus als nog blijven rusten, maar de ondergeteekende behield zich voor op dit voorstel terug te komen, zoodra, hetzij de toestand der schatkist dit mogt toelaten, hetzij verdere wijzigingen in de bestaande belastingen een æquivalent mogten kunnen aanwijzen voor deze heffing.

Thans meent de ondergeteekende dat het hem geoorloofd is het voorstel tot afschaffing van den zeepaccijns op nieuw bij de Vertegenwoordiging aanhangig te maken, maar dan ook bepaaldelijk in verband met de overige voorstellen tot wijziging van eenige belastingen die thans aan de Vertegenwoordiging zijn of op dit oogenblik worden voorgedragen.

De opbrengst van den zeepaccijns kan worden gesteld op f 1 500 000 en alleen wanneer de wijziging van andere belastingen een genoegzaam æquivalent tot dit bedrag vermog aan te wijzen, durft de ondergeteekende in de tegenwoordige omstandigheden de afschaffing van den zeepaccijns aanbevelen.

De reeds voor eenigen tijd aangeboden wijziging der zegelbelasting zal, volgens de in de Memorie van Toelichting geleverde becijferingen, eene meerdere inkomst kunnen opleveren van ongeveer f 1 000 000; maar dit bedrag is stellig in de eerste jaren nog niet volledig te verwachten en zal in de eerste jaren na de eventuele invoering der gewijzigde belasting op niet meer dan op f 700 000 te stellen zijn.

De voorgestelde wijziging der wet op de successie mag gerekend worden reeds dadelijk eene meerdere opbrengst van f 2 345 000 te zullen opleveren, waartegen een verlies van f 1 729 000 is te stellen ten gevolge van de voorgedragen wijzigingen in de wetgeving op de registratie. Men zou dus een excedent verkrijgen van ongeveer f 600 000 + f 700 000 of f 1 300 000 te zamen.

Bovendien mag men aannemen dat bij de nog steeds toenemende opbrengst van het gedistilleerd, het æquivalent

dat door de verhooging van de belasting op dit onderwerp tegenover het verminderde tarief van in- en uitvoerregten werd gesteld, bijna f 200 000 zal blijken hooger te zijn dan oorspronkelijk werd berekend. Voegt men dit bedrag bij de hier boven genoemde som van f 1 300 000, dan is het volle bedrag van den zeepaccijns reeds gevonden.

§ 2. Of het wenschelijk zij den zeepaccijns af te schaffen, is thans bijna geen vraag meer.

Meermalen is aangevoerd ter verdediging van deze belasting dat zij per hoofd over de bevolking gerekend inderdaad niet drukkend kan geacht worden, en dat bovendien, nu ieder in de gelegenheid is, door gebruik te maken van allerlei soorten van onbelaste kunstzeep, zich aan deze belasting te onttrekken, de algemeenheid dezer belasting niet meer kan worden ingeroepen.

Gedeeltelijk moge dit waar zijn, de cijfers van het verbruik wijzen echter genoeg aan dat de consumptie van belaste zeep toch nog altijd vrij aanzienlijk blijft.

Wat echter vooral tot de afschaffing moet dringen is dit.

De fabricatie van zeep, sedert eeuwen inheemsch in Nederland, wordt door deze belasting ontzettend belemmerd. Van de nieuwste vindingen op dit gebied kan de Nederlandsche industrieel geen gebruik maken bij de bestaande wet; kleine uitslagen tot verzending van monsters enz. kan de fabrikant niet doen; tegen de eigen fabricatie van kunstzeep op groote schaal, dikwijls gedreven, doch zeer moeilijk door de administratie te achterhalen, kan de belaste fabriek niet concurreren, en aan uitvoer naar landen, waar de zeep onbelast en de fabrikant geheel vrij is in zijne bewerking, valt bijna niet te denken.

Men lette er daarbij op, dat men hier te doen heeft met een voorwerp van fabricatie dat zich meer dan vele andere eigent voor de Nederlandsche industrie.

De zeepfabricatie vereischt geene overgroote kapitalen, geen bijzonderen aanleg of geoefendheid van werklieden, geene grondstoffen, die met groote kosten van elders zijn te ontbieden; zij wordt hier niet belemmerd door klimaat, eigenschappen van water of lucht; zij levert zoowel voor het binnen- als het buitenland een artikel van algemeene dagelijksche behoefte en is veel minder dan vele andere onderhevig aan de wisselingen die bij welvaart of achteruitgang op andere takken van nijverheid van invloed zijn.

Het verdient daarbij opmerking, dat de Nederlandsche zandgronden, vooral in Zuid- en Noordholland nu reeds, al zij het dan ook voor een klein gedeelte, de grondstoffen helpen leveren voor de zoo uitgebreide fabrieken van fijne zeepsoorten, die vooral in het zuiden van Frankrijk worden gevonden, de grovere roossoorten namelijk en andere welriekende planten, die in vaten verpakt, daarheen worden vervoerd. Het is de vraag of eene geheel vrije zeep-industrie alhier niet weldra in staat zijn zal, om ook hier datgene te vervaardigen, wat nu, met Nederlandsche grondstof vervaardigd, soms uit Frankrijk wordt ingevoerd, terwijl het aldaar de industrie van geheele bevolkingen uitmaakt.

Ook afgescheiden van deze beschouwingen, mag op grond

der billijkheid de afschaffing der belasting worden bepleit. Terwijl men toch den zeepfabrikant in het enge dwangbuis eener verouderde wet sluit, is de administratie onmagtig te beletten, dat ieder in het groot of klein zich de zoogenaamde kunstzeep onbelast vervaardigt.

Dat de zeep bij de opheffing der belasting goedkooper worden zal, is niet te betwijfelen.

Hoeveel daarvoor voor het huisgezin van den onbemiddelde, gesteld hij maakt steeds van *belaste* zeep gebruik, jaarlijks zal uitgewonnen worden, is moeilijk te berekenen. Het moge niet meer zijn dan f 5 per jaar, zoo als door sommigen vroeger is aangenomen, het moge zelfs minder bedragen, het feit is daar, dat een artikel dat niemand missen kan, meer en goedkooper onder het bereik der geheele bevolking komen zal.

§ 3. *Art. 1.* De bijvoeging omtrent de toepasselijkheid der in te trekken bepalingen na het in werking komen der wet, schijnt noodig, omdat eene vervolging wegens overtreding van de wet op het vuur-, ton- en bakengeld, welke vóór 1 Julij 1875 was begaan, eerst na dit tijdstip ingesteld, afgewezen is door den regter, op grond dat in verband met art. 52, alinea 3, der wet op den overgang van de vroegere tot de nieuwe wetgeving, na de afschaffing van het vuur-, ton- en bakengeld op 1 Julij 1875 geen straf daaromtrent meer kon worden uitgesproken.

Eene duidelijke bepaling kan hieromtrent allen twijfel ten opzichte van den zeepaccijns wegnemen.

Art. 3. Even als bij het gewijzigd wetsontwerp van 1873-1874 wordt voorgesteld het invoerregt op de buitenlandsche zeep (f 600 voor geparfumeerde, f 450 voor andere per 100 kilogram), thans boven en behalve den accijns verschuldigd, te veranderen in een regt van 5 pct. der waarde. Daarbij wordt echter nu voor het eerst eene uitzondering gemaakt voor de gewone zachte groene zeep, waarvoor geheele vrijstelling van invoerregt wordt voorgesteld. Bijna alle zeep die van het buitenland wordt aangevoerd behoort tot *harde* of *geparfumeerde* soorten, en er bestaat geene reden om daarvoor op andere wijs te handelen, dan voor reuk- en parfumeurswaren, bij het bestaande tarief met een regt van 5 pct. belast. *Gewone zachte groene* zeep evenwel wordt niet anders ingevoerd dan ten gebruike van de grensbewoners in de zuidelijke provincien bij kleine hoeveelheden, en tegenwoordig, bij het bestaan van den zeepaccijns, zooveel mogelijk gesmokkeld.

De bij het vorig wetsontwerp overgelegde opgaven van de opbrengst van den accijns, den in- en uitvoer van zeep en het getal fabrieken zijn weder hierbij gevoegd na aanvulling met de sedert bekend geworden cijfers.

De Minister van Finantien,

H. J. v. D. HEIM.